

Literaire bijlage bij Mijn weekblad

Stendhal (1783-1842)

De auteur *Stendhal* (1783 – 1842), wiens werkelijke naam Marie Henri Beyle luidde, schreef van zichzelf dat hij pas na 1880 zou worden begrepen. Inderdaad was hij zijn tijd ver vooruit, zeker met uitspraken als deze: ‘Het enige, dat God verontschuldigt, is het feit dat hij niet bestaat.’ Hij is evenals Balzac een overgangsfiguur naar het realisme in de literatuur. Hoewel hij een romantische geschiedenis vertelt, doet hij dat met zoveel ironie, dat het in 1839 verschenen boek in wezen een analyse van het romanticisme is.

1839

Stendhal - La Chartreuse de Parme

De held van het verhaal is Fabrice del Dongo, een jonge edelman uit Milaan die zijn hele leven op zoek is naar de ware liefde. Nauwelijks volwassen haast hij zich naar de bewonderde Napoleon om hem te helpen in de slag bij Waterloo. Teruggekeerd ontmoet hij voor het eerste de dan twaalfjarige Clelia Conti, die evenals haar vader Fabio Conti door wantrouwende gendarmes dreigt te worden gearresteerd, een lot waaraan hij ook zelf niet ontkomt. Een belangrijke rol in zijn leven

speelt zijn tante Gina, die als weduwe een liason aangaat met de graaf van Mosca, een minister van Parma. Gina trouwt met de oude hertog Sanseverina-Taxis om zich in Parma te kunnen vestigen als minnares van de graaf. In Parma is generaal Fabio Conti inmiddels bevelhebber geworden van de citadel waarin de gevangenen worden opgesloten. Fabrice wordt verliefd om de actrice Marietta Valsera. In een ongelukkig incident doodt hij haar jaloerse minnaar Giletti, wat hem in de gevangenis bij generaal Conti doet beladen. Daar ontmoet hij Clelia weer en hij wordt nu dodelijk verliefd op haar. Tante Gina zorgt voor zijn vrijlating in ruil voor een liefdesnacht met de prins van Parma. Na die afgeperste nacht verlaat zij Parma en trouwt met haar graaf Mosca. Uit liefde voor Clelia keert Fabrice terug naar zijn gevangenis om dicht bij haar te zijn, maar het meisje heeft toen haar vader ziek was de Madonna de belofte gedaan Fabrice nooit meer te zullen zien. Trouw aan haar geloof houdt zij zich aan die belofte en vanaf dat moment wil ze haar minnaar alleen nog maar in het donker van de nacht ontmoeten. Niettemin krijgen ze een kind. Voor de oplossing van de problemen, die daaruit voorkomen, raffelt Stendhal zijn verhaal dan in een paar pagina's af, naar men zegt omdat zijn uitgever een te dikke roman vreesde. Zijn zontje en zijn geliefde Clelia sterven beiden en zelf trekt hij zich terug in het Karthuizer Klooster, de Chartreuse, waaraan de roman zijn titel ontleent.

Over dit boek

Stendhal heeft voor de stad Parma gekozen omdat dit kleine Groothertogdom in 1838 de minst gevaarlijke omgeving had voor een verhaal dat zich in Italië afspeelt. Zijn keuze werd bepaald door de specifieke politieke context van het Hertogdom van Parma en Piacenza. Parma stond toen onder heerschappij van Marie Louise van Oostenrijk, de tweede vrouw van Napoléon I, die Stendhal de bijnaam a poor woman gaf. Na haar overlijden kwam Parma opnieuw in handen van het Huis Bourbon-Parma. Het hertogdom zorgde bijgevolg niet langer voor een rivaliteit tussen de grootmachten en genoot van een zekere autonomie, hoewel Marie-Louise moeite had om de revolutionaire bewegingen in de stad te bedwingen. Stendhal heeft de stad meerdere keren bezocht en vond haar 'nogal alledaags'. Hij liet zijn fantasie dan ook de vrije loop toen hij de personages alsook het decor, een citadel met een heel grote Farnesische toren, neerschreef. Ernest-Ranuce IV de Bourbon-Parme, heeft trouwens nooit bestaan.